

TYÖN MERKITYKSELLISYYS (JA MERKITYKSETTÖMYYS)

Työ, joka maistuu -tilaisuus

1.12.2025

Suvi-Jonna Martikainen

Erikoistutkija, FT

LUT-yliopisto, Mukulankatu 19, Lahti

suvi-jonna.martikainen@lut.fi

— TYÖN MERKITYKSELLISYYS

- » Työn merkitys ja merkityksellisyys
- » Työn merkityksellisyys on kokemus arvokkaasta, erityisen tärkeästä, mielekkästä ja elämää rikastavasta työstä, jonka käsitetään vaikuttavan omaa etua suurempiin kokonaisuuksiin (Bailey ym., 2017) → omakohtaisuus ja työolot kietoutuvat yhteen
- » Hyvän elämän perusedellytys ja inhimillinen perustarve (Frankl 1963; Lips-Wiersma & Morris 2009; Bailey ym. 2019)
- » Vaikuttaa yksilötasolla esim.
  - » työhön sitoutumiseen
  - » työtyytyväisyyteen ja -hyvinvointiin
  - » tuottavuuteen
  - » yleiseen merkityksellisyyden tunteeseen elämässä
- » Ja organisaatiotasolla mm.
  - » työyhteisöjen ilmapiiriin
  - » yhteiseen kiinnostukseen kehittää työtä (Allan ym. 2019; Van Wingerden ym. 2017)

MERKITYKSELLISEN TYÖN OMINAISUUKSIA

- » Itsen ylittävää (transsendenssi)
- » Kipeää, liikuttavaa
- » Hetkellistä, episodista
- » Vaatii usein reflektiota, taaksepäin katsomista
- » Henkilökohtaista (Bailey & Madden, 2016)
- » Paradoksaalista (Bailey ym., 2019)

MISTÄ MERKITYKSELLISYYTTÄ SYNTYY ?

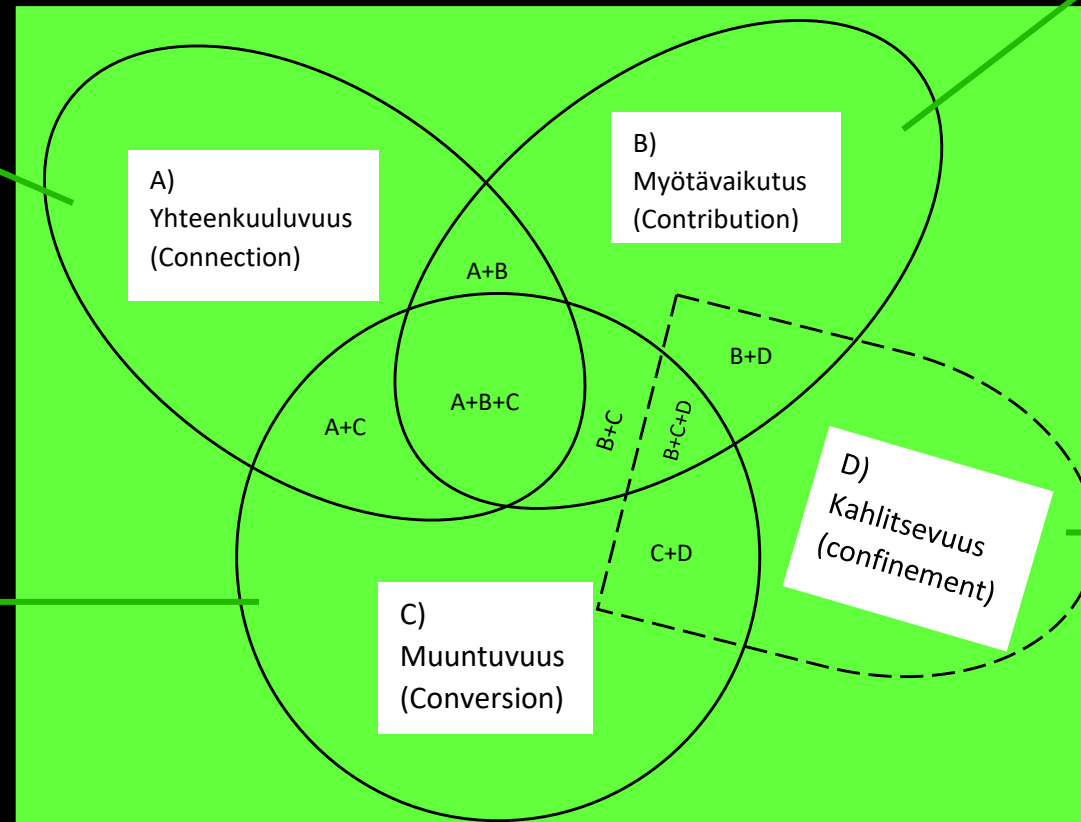
4 C –malli kuvaa merkityksellisyyden subjektiivisia ja jaettuja kokemuksia

Työtä, jota tehdään muiden kanssa

- huomio siirtyi itsestä muihin
- ilmeni tiimin koheesiota
- työkaveruudet syvenivät ystävyyksiksi
- koettiin huolenpitoa ja läheisyyttä joko työtiimissä tai niitä ihmisiä koskien, joita varten työtä tehtiin
- jaettiin tunteita ja kokemuksia työssä

Työtä, joka sisälsi positiivista henk.koht. muutosta

- tapahtui positiivista muutosta omassa (työ)elämässä
- kehityttiin tai saavutettiin jotain tavoiteltua
- opittiin
- koettiin onnistumista, nähtiin ponnistelun ja kovan työn tuloksia
- tapahtui itsensä ylittämistä tai itsetranssendenssia
- koettiin henkilökohtaista kasvua

(Martikainen ym., 2022)

Työtä, jota tehdään muita varten

- asioita tehtiin muiden hyväksi, voi olla avuksi tai palvelukseksi muille
- koettiin parannettavan yhteiskuntaa
- työllä oli sosiaalista vaikuttavuutta
- koettiin tehtävillä positiivinen vaikutus johonkin tärkeäksi koettuun asiaan
- oma ammatillinen osaaminen, tiedot, taidot ja kyvykkyydet osoittautuivat hyödyllisiksi

Merkityksettömyyden kokemukset

- tunnettiin kahlitsevuutta ajankäytön tai oman toimijuuden puitteissa
- ilmeni kontrollin puutteen tuntua
- aikaa hukattiin
- omat ponnistelut, osaaminen tai henkilökohtaiset tavoitteet heitettiin hukkaan tai haaskattiin
- toimittiin vahvasti ulkopuolelta asetettujen tai esim. voiton tavoittelun taloudellisten motiivien ohjaamana
- positiivinen muuntuvuus tai myötävaikutus eivät tuntuneet mahdollisilta

TYÖN MERKITYKSELLISYYTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT TASOILLA 1 (LYSOVA ET AL., 2019)

Tasot	Tekijät	Tutkimuslöydöt
Yksilöllinen taso	Taipumukset ja piirteet	Ekstroversio ja tunnollisuus (+) Neuroottisuus (-) Taipumus positiiviseen mielialaan (+) Työssä suoriutuminen (+) Vahvuudet (+)
	Luonteenomainen sopeutumiskyky	Sisäinen motivaatio (+) Työhaluisuus (+) Motivaatio palvella ja tavoitella "suurempia hyviä" (+)
	Omaakohtaiset tarinat/narratiivit	Jaetut kokemukset (+) Autonomian mahdollistava työ (+) Identiteetin kanssa linjassa oleva työ (+)
Työn taso	Työn tyyppi, laatu ja määrä	Työskentely turvallisissa ja reiluissa olosuhteissa (+) Alityöllistäminen (-) Työskentely valkokaulusammateissa/-aloilla (+) Rajoitetut kehittymismahdollisuudet ja –resurssit työssä (-)
	Työn suunnittelu (job design)	Työn piirteet (autonomia, tehtävän tarkoituksellisuus) (ks. JCM) (+) Työn tuunaus (+)
Organisaatiotaso	Johtajuus	Transformationaalinen johtaminen (+) Eettinen johtajuus (+) Voimaannuttava johtajuus (+) Organisaation mission kommunikoiminen (+) Johtajat "merkityksellisyysarkkitehteina" (+)
	Organisaatiokulttuuri	Innovatiivinen ja kannustava kulttuuri (+) Eettisen kulttuurin elementit (+) Hierarkinen kulttuuri (-)
	Organisaation toimintatavat ja käytännöt	Yritysvastuu (CSR) (+) Yrityksen mahdollistama vapaaehtoistyö (+) Sitoutumiseen ja kehittämiseen keskittyvät henkilöstöjohtamisen käytännöt (rekry, työntekijävalinta, perehdyttäminen ja tutustuttaminen, osaamisen ja uran kehittäminen)(+)

Tasot	Tekijät	Tutkimuslöydökset
Organisaatiotaso	Sosiaalinen konteksti	Hyvät ihmissuhteet työpaikalla (+) Sosio-moraalinen ilmapiiri (+)
Yhteiskunnallinen taso	Säällisen/ihmisarvoisen/arvokkaan työn saavutettavuus (decent work)	Turvalliset työolot (+) Terveystuon saatuavuus (+) Riittävä korvaus (+) Vapaa-ajan ja levon mahdollistava työaika (+) Organisaatiokulttuurin, kulttuuristen ja perhearvojen linjaus, työ – elämä-tasapaino (+)
	Kulttuuriset normit	Henkilökohtaisen toteutumisen ja hyvinvoinnin korostaminen (+) Työn korostaminen polkuna itsensä toteuttamiseen ja hyvinvointiin (+)

Lysova, E. I., Allan, B. A., Dik, B. J., Duffy, R. D., & Steger, M. F. (2019). Fostering meaningful work in organizations: A multi-level review and integration. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 374-389.

MERKITYKSELLISYYDEN SOSIAALINEN RAKENTUMINEN JA M&M-KORTISTO

- » Työn merkityksellisyys rakentuu sosiaalisesti
  - » Esim. vuorovaikutuksessa havaittujen sosiaalisten vihjeiden perusteella: arvo/arvostus/arvokkuus, luottamus, turvallisuus, ryhmän jäsenyys, palaute, huomioonottaminen...
  - » Työkaverit, asiakkaat, esihenkilöt, yhteistyökumppanit jne.
  - » Toisaalta yhteiskunnan ilmaisema arvostus toimialaa kohtaan (Wrzesniewski, 2003; Vuori ym., 2012; Laaser & Karlson, 2022; Lysova ym., 2023)
- » Merkityksellisyyttä voi tietoisesti rakentaa työyhteisöissä/verkostoissa merkityksenannolla ja yhteisen ymmärryksen kartoittamisella. Yhteisissä keskusteluissa on myös aidosti työntekijälähtöisen työelämän muutoksen potentiaalia (Yeoman, 2023)
- » Työn M & M-kortisto on kehitetty työyhteisölähtöisten, merkityksellisyyteen liittyvien keskustelujen käynnistäjäksi ja se on vapaasti pelattavissa [M&M-kortisto](#)

ARKIKOKEMUS

Korteissa on repliikki työn arjesta, "ääni kentältä".

VALITKAA RUOUKKOSTA YKSI KORTTI

"KLIKKA"

KESKUSTELKAA REPLIKIN JA KYSPYKESKISEN HERÄTTÄMISTÄ KOKEMUKSISTA

TUTKITTU JUTTU

Korteissa kerrotaan työn merkityksellisyyden ja tutkimuksessa todetuista asioista.

VALITKAA RUOUKKOSTA YKSI KORTTI

"KLIKKA"

KESKUSTELKAA TIEDON POKAJALTA – SANAA YAI ERI MIELTÄ? MITEN KORTIN TIETO OMASSA TYÖSSÄSI ILMENEVI YAI ILMENEKÖ?

KUVITTELUKUVAT

Kortit ovat mielikuvien ja kuvittelun herättäjiä.

VALITKAA RUOUKKOSTA YKSI KORTTI

"KLIKKA"

TARKASTELKAA KUVAN RAUHOSSA JA KESKUSTELKAA, MITÄ KUVA KERTOO, JOS SE KUVAISI JUURI SINUN TYÖSIÄ.

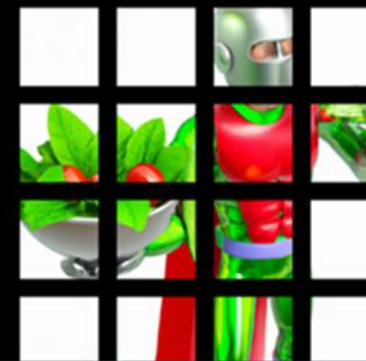
YLLÄTYSHAASTE

Kortit haastavat kokemaan jotain erilaista toimintatapaa tai tempousta.

VALITKAA RUOUKKOSTA YKSI KORTTI

"KLIKKA"

TOTEUTTAKAA HAASTE KÄYTÄNNÖSSÄ HIINTELY JA HAUKKUU EDELLÄ. HUOKATKAA MIELEISEKSI!

— TYÖN MERKITYKSETTÖMYYS

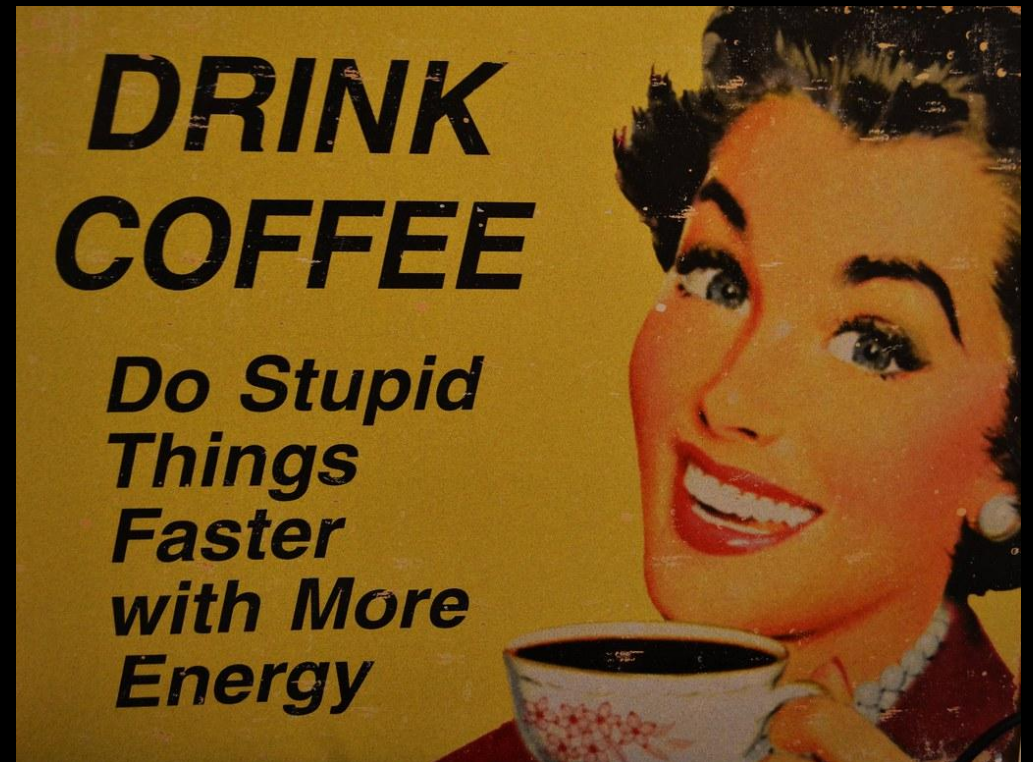
- » Työn merkityksettömyyden määritelmät vaihtelevat merkityksettömyyden hetkistä kaikissa töissä ”bullshit jobseihin” (turhiin, jopa haitallisiin töihin, joiden hyödyllisyyttä on työntekijän itsensäkin mahdotonta perustella, mutta johon kuuluu hyödyllisyyden esittäminen) (Graeber, 2018)
- » Merkityksettömyyden tunnetta esiintyy alasta riippumatta huonon johtamisen, toksisen työkuulttuurin, voimattomuuden, aliarvostuksen, tehostamisen, työntekijöiden vähäisen valinnanvapauden, kontrollin/osallisuuden tunnun seurauksena (Soffia ym., 2022)
- » Työn merkityksettömyyden kokemukset johtavat raskaisiin negatiivisiin tunteuksiin, kuten pettymykseen ja apatiaan sekä ongelmiin työhön sitoutumisessa ja motivaatiossa; uupumukseen, työtehon alenemiseen ja kyynistymiseen (Bailey ym. 2017; Chadi ym. 2017)

THIS ENTIRE MEETING COULD HAVE BEEN AN EMAIL!!!

— TYÖN MERKITYKSETTÖMYYS

- » Työn merkityksellisyyttä on vaikea luoda muille, mutta helppoa tuhota
- » ”Merkityksettömyyden 7 kuolemansyntiä”
  - epäreilu kohtelu
  - työntekijöiden pitäminen itsestänselvyyksinä
  - ihmisten mielipiteiden yliajaminen
  - ”älyttömät” tehtävät ja säälä (erityisesti suhteessa siihen, mihin aika tulisi käyttää),
  - eristäminen mielekkäistä, tukevista ihmiskontakteista
  - etäisyys henkilökohtaisiin arvoihin
  - fyysiseen tai emotionaaliseen uhkaan joutuminen (Bailey & Madden, 2016)
- » Bonuskohta: tunnustuksen, palautteen pihtaaminen (Ariely ym., 2008)

KIITOS!

KYSYMYKSIÄ,
KOMMENTTEJA,
AJATUKSIA?

LÄHTEET

Autin, & Allan, B. A. (2020). Socioeconomic Privilege and Meaningful Work: A Psychology of Working Perspective. *Journal of Career Assessment*, 28(2), 241–256.

Allan, B. A., Batz-Barbarich, C., Sterling, H. M., and Tay, L. (2019). Outcomes of meaningful work: A meta-analysis. *Journal of Management Studies*, 56(3), 500-528.

Ariely, D., Kamenica, E., & Prelec, D. (2008). Man's search for meaning: The case of Legos. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 67(3-4), 671-677.

Bailey, C., Lips-Wiersma, M., Madden, A., Yeoman, R., Thompson, M., & Chalofsky, N. (2019). The five paradoxes of meaningful work: Introduction to the special issue 'meaningful work: Prospects for the 21st century'. *Journal of Management Studies*, 56(3), 481-499.

Bailey, C., Madden, A., Alfes, K., Shantz, A., and Soane, E. (2017). The mismanaged soul: Existential labor and the erosion of meaningful work. *Human Resource Management Review*, 27(3), 416-430.

Bailey, C., and Madden, A. (2016). What makes work meaningful – or meaningless? *MIT Sloan management review*, 57(4), 1-9.

Chadi, A., Jeworrek, S., & Mertins, V. (2017). When the meaning of work has disappeared: experimental evidence on employees' performance and emotions. *Management Science*, 63(6), 1696-1707.

Dolan, P. (2014). *Happiness by design: Finding pleasure and purpose in everyday life*. Penguin UK.

Frankl, V. E. (1985). *Man's search for meaning*. Simon and Schuster.

Graeber, D. (2018). *Bullshit Jobs – A Theory*. New York: Simon and Schuster.

Laaser, K., & Karlsson, J. C. (2022). Towards a sociology of meaningful work. *Work, Employment and Society*, 36(5), 798-815. sensemaking and the meaning of work. *Research in organizational behavior*, 25, 93-135.

LÄHTEET

Lips-Wiersma, M., and Morris, L. (2009). Discriminating between 'meaningful work' and the 'management of meaning'. *Journal of Business Ethics*, 88(3), 491-511.

Lysova, E. I., Fletcher, L., & El Baroudi, S. (2023). What enables us to better experience our work as meaningful? The importance of awareness and the social context. *Human Relations*, 76(8), 1226-1255.

Lysova, E. I., Allan, B. A., Dik, B. J., Duffy, R. D., & Steger, M. F. (2019). Fostering meaningful work in organizations: A multi-level review and integration. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 374–389.

Martikainen, S. J., Kudrna, L., & Dolan, P. (2022). Moments of meaningfulness and meaninglessness: A qualitative inquiry into affective eudaimonia at work. *Group & Organization Management*, 47(6), 1135-1180.

Martikainen, S. J. (2022). *Meaningful Work and Eudaimonia: Contributing to Social Sustainability in the Workplace*. (Doctoral dissertation, Lappeenranta – Lahti University of Technology). Acta Universitatis Lappeenrantaensis, School of Engineering Science, 1020. Retrieved <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-335-802-7>.

Soffia, M., Wood, A. J., & Burchell, B. (2022). Alienation is not 'Bullshit': An empirical critique of Graeber's theory of BS jobs. *Work, Employment and Society*, 36(5), 816-840.

Tourish, D. (2019). Leadership and meaningful work. In R. Yeoman, C. Bailey, A. Madden, and M. Thompson (Eds.), *The Oxford Handbook of Meaningful Work* (p.327-343). Oxford: Oxford University Press.

Van Wingerden, J., Bakker, A. B., & Derks, D. (2017). Fostering employee well-being via a job crafting intervention. *Journal of Vocational Behavior*, 100, 164-174.

Wrzesniewski, A., Dutton, J. E., & Debebe, G. (2003). Interpersonal sensemaking and the meaning of work. *Research in organizational behavior*, 25, 93-135.

Yeoman, R. (2023). The contribution of meaningfulness to the work of democratic will formation. *Journal of Classical Sociology*, 1468795X231170712.